

КРАЩІ ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

КРАЩІ ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ВИПУСК 13

Погляди авторів, викладені у цьому посібнику, необов'язково відображують думку Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки

Видання здійснене Асоціацією міст України та громад в рамках Проекту "Розширення навчальних послуг та дорадчої допомоги" за фінансової підтримки АМР США

"Кращі практики місцевого самоврядування" Випуск 13, Київ 2009

У виданні представлено кращий досвід органів місцевого самоврядування у міському господарстві, охороні здоров'я, молодіжній політиці, а також приклади ефективного управління. Разом з вітчизняними практиками читачам пропонуються матеріали зарубіжного інноваційного досвіду.

Збірка є посібником, корисним для практиків місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад, фахівців муніципальних служб.

Всі матеріали видання доступні на веб-сторінці Асоціації міст України та громад за адресою: www.auc.org.ua .

При використанні матеріалів посилання на збірку обов'язкове.

МИКОЛАЇВ

Передумови

У Миколаєві, як і в багатьох містах, потребує розв'язання проблема збирання та вивезення побутових відходів. Так в місті щорічно утворюється близько 1200 тис. куб. м сміття, але на міський полігон потрапляє лише трохи більше 800 тис. куб. м ТПВ. Кожного року з міського бюджету виділяється понад 4 млн. грн. на ліквідацію стихійних звалищ побутового та будівельного сміття, які утворюються у балках, на берегах річок, у зелених зонах.

На території міста працюють шість підприємств-перевізників ТПВ. Кожне з них має свій тариф та самостійно укладає договори з на вивезення сміття з населенням, підприємцями та установами. У мікрорайонах, де розташовані будинки приватного сектору, середній показник охоплення населення договорами 10 – 50 відсотків.

Абонентська служба - єдиний виконавець послуг із збору та вивозу сміття

Нововведення

20 грудня 2007 року за рішенням Миколаївської міської ради №20/36 розпочалася реалізація пункту 9.1 Правил благоустрою, санітарного утримання території, забезпечення чистоти і порядку в м. Миколаєві. Відповідно до цього рішення підприємство, яке займається утриманням полігону твердих побутових відходів, стало виконавцем послуг зі збирання та вивезення ТПВ. Для максимального охоплення всіх суб'єктів виробництва сміття та контролю за виконанням підприємствами-перевізниками своїх зобов'язань щодо своєчасного вивезення відходів, було утворено абонентську службу КП «Миколаївкомунтранс». У січні 2008 року розпочалися організаційні заходи, підбір та навчання персоналу. Але найбільш копіткою є роз'яснювальна робота серед населення. Необхідно переконати людей, що сміття треба вивозити та ще й платити за це. Окрім того, абонентська служба складає реєстр виробників сміття та заносить до комп'ютеру всі дані щодо збору платежів та розрахунків з перевізниками. Таким чином можна відслідкувати рух грошей, обсяги зібраних та вивезених ТПВ, розробити оптимальну схему розташування контейнерних майданчиків.

Першим для апробації нововведення було обрано Заводський район. Його територію обслуговують ПП «Шалгіс» та ТОВ «Нордстар-Юг». Саме тут абонентська служба стикнулася з великими труднощами в укладанні договорів з мешканцями приватного сектору. Окрім того, в

районі спостерігалися суттєві перевищення обсягів сміття біля будинків комунальної власності, а також велика кількість несанкціонованих звалищ.

За підсумками першого досвіду роботи абонентська служба КП «Миколаївкомунтранс» рішенням виконкому міської ради була визначена єдиним виконавцем послуг із збору та вивезення ТПВ. Також було затверджено тарифи на послуги для мешканців багатоквартирних будинків та приватного сектора, бюджетних установ та об'єктів підприємництва. Для жителів міста тариф вирівнює витрати перевізників і є єдиним для всіх районів, незалежно від його розташування та відстані до полігону ТПВ.

Також до функцій абонентської служби віднесено складання та передача в адміністративну комісію району протоколів про порушення санітарних норм утримання прилеглої до будинків території.

Результати

ЛУЦЬК

Передумови

Забезпечення потреб міської школи № 12 в тепловій енергії здійснювалося від котельні, яка знаходиться на балансі комунального підприємства «Луцьктепло». З часу здачі будівлі в експлуатацію діяла система опалення, яка, на жаль, була не досконалою. Котельня на базі трьох котлів НІСТУ-5 з загальною встановленою потужністю 2,1 Гкал/год. передбачалася для обслуговування

Запровадження єдиного виконавця послуг зі збирання та вивезення ТПВ є частиною програми „Чисте місто”, яка покликана комплексно вирішити проблему утилізації сміття у Миколаєві.

За період роботи абонентської служби у Заводському районі міста з січня до червня 2008 року встановлено 64 контейнери, договорами на вивіз ТПВ охоплено майже 72 відсотки приватних домоволодінь та суб'єктів підприємницької діяльності. Також до безумовно позитивних наслідків слід віднести зникнення 19 стихійних звалищ.

Нововведення продовжує поширюватися на інші райони міста, передбачається, що через рік вивезення та утилізація ТПВ в Миколаєві буде проводитися за єдиною схемою.

Інформація для контактів
Миколаївська міська рада
вул. Адміральська, 20
м. Миколаїв, 54027
тел. 0512- 35 30 11

Реконструкція системи опалення в міській школі

кількох промислових об'єктів, що планувалися в цьому ж районі, але опалювала лише одну школу. Загальна протяжність теплових мереж від котельні до школи складає 660 м п. у двотрубному вимірі. Мережі знаходяться в аварійному стані.

Всі ці чинники вплинули на собівартість однієї виробленої гігакалорії теплоенергії, яка складала понад 354,34 грн., що у декілька разів перевищувала середню вартість по місту.

Площа приміщення	м ²	5 290
Об'єм приміщення	м ³	23 305
Кількість учнів (розрахункова)		600
Кількість учнів (фактична)		470
Фактичне споживання ТЕ згідно теплового лічильника (показник 2007р.)	Гкал/в рік.	444

Внутрішньобудинкова система опалення теплової енергії здійснювався за показниками школи (однотрубного типу) також потребувала теплового лічильника, який знаходиться в будинку повної заміни - взимку температура повітря в школи. приміщенні коливалась в межах 130 -150 С. Облік

Вартість опалення за старої схеми теплозабезпечення

Вихідні дані	Од.вим.	Показник
Ціна 1 Гкал., яка затверджена Луцькою міською радою	грн. з ПДВ	229,00
Вартість опалення школи у 2007 році	грн.	101 676,0
Фактична собівартість 1 Гкал. теплової енергії на котельні по вул. Червоноармійська,93	грн. без ПДВ	354,34
Різниця між фактичною і відпускнуою ціною, яка відшкодовується за рахунок прибутку ДКП "Луцьктепло"	грн./1 Гкал	125,34
Всього отримано збитків	грн.	55 650,96

Узагальнивши вищевказані факти можна зробити висновок, що вкрай неякісне опалення загальноосвітньої школи коштувало громаді міста Луцька 157326,96 тис.грн. на рік. Тому міська влада прийняла рішення виділити з бюджету

кошти для переведення школи на опалення із застосуванням новітньої системи «Електропик». Також профінансовано капітальний ремонт приміщення та заміну даху.

Нововведення

В рамках реконструкції системи теплозабезпечення міста з застосуванням місцевих джерел енергії та використанням електричних теплоакumuлюючих установок Луцька міська рада спільно з корпорацією “Науковий парк “Київська Політехніка” здійснили реконструкцію системи опалення в загальноосвітній школі № 12. У цьому закладі вперше в місті, запроваджено систему обігріву приміщення, що називається „Електропik”.

Технологія «Електропik» - це система електричного акумулюючого опалення, що досягається за рахунок нічної електроенергії в період слабкого навантаження в мережах. ЗАТ “Інформаційно маркетингова служба”, розробник проекту та власник патенту на винахід, виступило

генеральним підрядником реконструкції теплозабезпечення школи. Суть нововведення полягає в наступному. Кабель, прокладений в стінах приміщення, нагріває їх до відповідної температури - система вмикається на три-п'ять годин вночі. Електроенергія перетворюється в тепло, яким глибоко прогривається приміщення. Нагріті стіни, випромінюючи тепло у вигляді інфрачервоних промінів, забезпечують необхідну за санітарними нормами (18°-20° С) температуру в будівлі протягом доби. Процес контролюється автоматично. Відповідно до показників датчиків температур, встановлених в приміщенні і на вулиці, автоматика вмикає і вимикає систему. Паралельно з системою опалення в будівлі школи замінено на енергоощадні всі вікна та двері.

Монтаж електроакumuлюючого обладнання на основі електронагрівачів “Електропik”*

Найменування зведених техніко-економічних показників	Одиниця виміру	Монтаж системи	Реконструкція зовнішніх електричних мереж	Разом витрат
Проектні роботи	тис.грн.	19,8	12,0	31,8
Вартість обладнання	-,-	550,0	160,0	710,0
Капіталовкладення на будівництво	-,-	250,0	60,0	310,0
Загальні витрати	-,-	819,8	232,0	1051,8

*- Фактична вартість робіт згідно кошторису.

Також нова система додатково забезпечила опаленням частину підвальних приміщень, що дало змогу збільшити площу школи, яку можна використати в учбовому процесі.

Результати

Промєневе опалення потребує енергії на 25-30 відсотків менше ніж конвективне, тобто водяне. Невеликі енерговитрати та низька ціна електроенергії вночі забезпечують низькі витрати бюджетних коштів на опалення. Повністю автоматична робота системи та її висока надійність зменшують витрати на обслуговування. В результаті собівартість опалення в приміщеннях по технології "Електропик" в кілька разів нижча собівартості централізованого опалення.

Реконструкція системи тепозабезпечення школи № 12 була завершена в жовтні 2008 року. Але й цей невеликий період дозволяє провести аналіз.

У жовтні-грудні 2007 року вказаний об'єкт спожив 138,3 Гкал теплової енергії, за що з бюджету міста було сплачено 32,2 тис.грн. Враховуючи зростання ціни на теплову енергію з

229,00грн. до 407,56 грн. на сьогодні ця сума зросла б до 78,0 тис.грн.

У жовтні-грудні 2008 року школа спожила електричної енергії на 30,0 тис.грн.

Разом з тим в приміщенні школи підвищився рівень теплового комфорту. Мабуть вперше в історії функціонування закладу температура в приміщенні в зимовий період досягла 18°-20° C .

Також завдяки здійсненій реконструкції вивільнено об'ємів природного газу в рік у кількості орієнтовно 73 тис.м³ .

До речі, реалізований у Луцькій ЗОШ № 12 проект реконструкції системи опалення успішно використовується у більш, як 100 школах Хмельниччини та Львівщини.

Інформація для контактів

*Яковлев Тарас Володимирович,
начальник відділу енергозбереження
Луцької міської ради
вул. Богдана Хмельницького, 19
м. Луцьк,
Волинська область, 43025*

КРЕМЕНЧУК

Передумови

Практично у всіх країнах Європи управлінням і утриманням житла займаються приватні житлові управляючі компанії або товариства. В нашій державі тільки починають запроваджувати цей досвід. Кременчук в числі перших в Україні створив управляючі компанії - ТОВ

Створення управляючих компаній – перші кроки у реформуванні житлово-комунального господарства

«Житлорембудсервіс» та «Добробит», які у 2008 році виграли конкурс. Ці підприємства уклали з міською радою договори про надання послуг з управління житловим фондом комунальної власності міста Кременчука, відповідно до яких вони взяли на себе обов'язок здійснювати кваліфіковане управління житловим фондом для

забезпечення його якісного утримання, обслуговування, поточного ремонту, належного санітарного стану прибудинкових територій .

Нововведення

Основні принципи роботи управляючих компаній

Всі кошти, які сплачують мешканці за експлуатаційні витрати, надходять на рахунки управляючих компаній, а не до житлово-експлуатаційних дільниць. Це дає можливість: по-перше - чітко розділити функції підрядника і замовника, по-друге - серед виконавців робіт обрати того, хто за коротший термін, більш якісно і економічно виконає певний обсяг робіт. Окрім того, управляючі компанії тісніше співпрацюватимуть з мешканцями, зокрема, погоджуватимуть, в який ремонт кошти необхідно вкласти першочергово, а що можна зробити через деякий час.

Фахівці управління житлово-комунального господарства вважають, що перехідний період триватиме близько півроку і на цей час управляючі компанії укладуть договори з житлово-експлуатаційними підприємствами. В перспективі ж управляючі компанії на конкурсній основі вибиратимуть виконавця робіт, у конкурсі зможуть брати участь і ЖЕПи, можливо, на той час це будуть підприємства, які спеціалізуватимуться на тому чи іншому виді робіт. Умовами конкурсу було передбачено, що управляючі компанії мають працювати в межах вже затверджених тарифів. В управляючих компаніях будуть створені відповідні інспекції, які будуть планувати роботи та обраховувати їх вартість, а також контролюватимуть якість виконання робіт.

Управляюча компанія „Житлорембудсервіс” вже придбала два (з чотирьох запланованих) автомобілів „Соболь” для організації роботи „Швидкої комунальної допомоги”, в якій буде все обладнання від розвідного ключа та цвяхів до міні-електростанції та зварювального апарату. Так, якщо необхідно буде надати невідкладну допомогу з ремонту житлового фонду, три працівники «швидкої» - зварювальник, електрик і сантехник - оперативно виїдуть на місце і виконають всі необхідні ремонтні роботи, навіть за умови відсутності електроенергії та освітлення. ТОВ «Добробит» теж придбало два автомобілі, які сьогодні оснащуються необхідним обладнанням для ліквідації аварійних ситуацій в найкоротші терміни. Це підприємство також уклало договір на обслуговування з аварійно-рятувальною службою.

Безпосередній зв'язок з мешканцями управляючі компанії здійснюватимуть через диспетчерську службу, до якої мешканці телефоном звертатимуться з заявками.

З липня 2008 року спеціалісти ТОВ „Житлорембудсервіс” з використанням програмного комплексу „Система автоматизованого побудинкового

обліку" працюють над впровадженням диференційованого обліку витрат на кожний житловий будинок. Сучасне інформаційно-технологічне супроводження, яке до цього часу не було впроваджено в жодному житлово-експлуатаційному підприємстві міста, дає змогу формувати звітну документацію про собівартість утримання окремого будинку та житлового фонду в цілому, надавати оперативну інформацію про стан житлового фонду за будь-який період, а також забезпечує прозорість проведення аудиту та контролю діяльності компанії з управління експлуатацією житлових будинків.

Управляюча компанія ТОВ «Добробит» теж придбала ліцензійну програму для побудинкового обліку. З початку 2009 року кожний мешканець на сайті компанії або в абонентських відділах може з'ясувати, скільки коштів сплатили жителі його будинку за послуги, який обсяг робіт виконано і на яку суму. Також жителі можуть надавати пропозиції щодо покращення обслуговування.

Результати

З 1 липня 2008 року управляючі компанії почали виконувати функції з управління житловими будинками. Саме у цей період часу проводиться підготовка будинків до роботи в осінньо-зимовий період, тому компанії в стислі терміни визначилися з підрядниками та уклали договори на такі види робіт:

- технічне обслуговування внутрішньобудинкових електромереж;
- цілодобове аварійне обслуговування житлового фонду;
- поточні ремонти будинків та їх обладнання;
- санітарне обслуговування прибудинкових територій ;

Окрім комунальних житлово-експлуатаційних організацій бажання отримати замовлення від управителя на обслуговування комунальних будинків виявили й приватні підприємства. Таким чином ринок обслуговування та ремонту житла поповнився новими підрядниками, а конкуренція між ними покликана стати запорукою реального поліпшення стану житлового фонду .

За три місяці діяльності з управління житловим фондом ТОВ «Житлорембудсервіс» замовлено та прийнято робіт з обслуговування та ремонту житлового фонду на загальну суму 5,5 млн. грн. Найбільшу питому вагу (67% - 3,7 млн. грн.) складають поточні ремонти конструктивних елементів будинків та їх інженерного обладнання. ТОВ «Добробит» замовило та профінансувало роботи з утримання, обслуговування та ремонту житлового фонду на суму понад 2, 1 млн. грн.

Інформація для контактів

*Любенко Олександр Анатолійович,
начальник управління
житлово-комунального господарства
Виконавчого комітету
Кременчуцької міської ради
пл. Перемоги, 2
м. Кременчук, Полтавська область, 39600
тел. 05366 – 212 06*

ЕНЕРГОДАР

Передумови

Енергодар відомий як енергетична столиця України. Молоде місто, якому у 2008 році виповнилося 38 років, розташоване в південній частині України на лівому березі Каховського водосховища.

Завдяки молодому віку Енергодара його житлово-комунальне господарство знаходиться в кращому стані, ніж в інших містах України, але проблеми існують. Наприклад, обладнання теплових вузлів житлових будинків морально застаріле та не в змозі забезпечити необхідний оптимальний режим тепlopостачання. В опалювальний період з 15 жовтня по 15 квітня регулювання подачі тепла здійснюється за графіками Запорізької АЕС та Запорізької ТЕС. При кліматичних коливаннях температури зовнішнього повітря в зимовий період регулювання тепла, яке подається у житлові будинки та адміністративні будівлі, не забезпечується. Коли взимку температура повітря піднімається вище нуля, мешканці будинків та працівники установ вимушені відчиняти квартирки. А отже, тепло витрачається марно.

Теплозабезпечення міста здійснює КП „Підприємство комунальної власності” від електростанцій Енергодара за залежною схемою з системою безпосереднього водорозбору гарячої води з теплової мережі. Головні недоліки системи - гідравлічне розбалансування теплових мереж,

Запровадження енергозберігаючого обладнання в системи тепlopостачання

відсутність необхідного перепаду тиску, занижений температурний графік в зимовий період, - зумовлюють не високу якість тепlopостачання будинків.

Нововведення

Для забезпечення збереження теплової енергії та оптимізації тепlopостачання згідно з санітарними нормами фахівці КП „Підприємство комунальної власності” розробили проект встановлення вузла комерційного обліку споживання тепла, автоматичних регуляторів температури та тиску у житлових будинках. Фінансування впровадження проекту здійснювалося з міського бюджету.

Проектом передбачено підключення індивідуального теплового пункту по залежній

схемі з насосною рамкою змішування по опаленню та індивідуальним швидкісним двохступеневим теплообмінником (бойлером) підготовки гарячої води.

Запропонована технологія заміни існуючих теплових вузлів на сучасний вузол з устаткуванням рамки управління з установкою регуляторів температури і тиску забезпечує економію енергоресурсів. Автоматичний електронний програмуєчий терморегулятор Економ 04I призначений для автоматичного управління системами опалення з метою оптимізації споживання теплової енергії. Прилад працює в парі з теплотічильником «Форт 04». До функцій регулятора в системах опалення відноситься: регулювання заданого (фіксованого) чи запрограмованого температурного графіку в залежності від температури зовнішнього повітря, захист системи опалення від замерзання, автоматичне відключення контуру регулювання

опалення на літній період, прискорений підігрів споруд після зниження температури, управління циркуляційними насосами за часом, температурою, тиском, збереження інформації про роботу системи опалення та регулятора.

Функції регуляторів в системах гарячого водозабезпечення:

- підтримка заданих температур гарячої води на виході теплообмінника в циркуляційних та тупикових системах гарячого водопостачання;
- регулювання температури гарячої води за годинним, добовим, тижневим графіком зі зниженням температури гарячої води у встановлений час;
- управління циркуляційними насосами за часом, температурою, тиском.

Результати

Головним результатом реалізації проекту є впровадження енергозберігаючого обладнання в роботу індивідуального теплового пункту (ІТП). Нова технологія дозволяє економити до 40 відсотків теплової енергії, що споживається на ІТП за опалювальний період. Витрати на реконструкцію ІТП мають окупитися за 1,5-2 роки. Експерти сподіваються, що подальша експлуатація обладнання буде приносити прибуток та зумовить можливість втримання зростання цін на споживання теплової енергії протягом 5-10 років.

В процесі реалізації проекту фізично та морально застарілі зношені теплові вузли замінено на сучасні, обладнанні енергозберігаючими устаткуваннями та лічильниками тепла. Це дозволить протягом

довготривалого періоду експлуатувати теплові вузли без суттєвих фінансових витрат на ремонти.

Також важливим наслідком реалізації пілотного проекту є здобутий досвід запровадження енергозберігаючих технологій в роботу систем опалення, придатний для поширення в інших міста України.

Інформація для контактів
Грицай Віктор Іванович,

Директор КП „Підприємство комунальної власності”
вул. Комунальна, 8, Промзона
м. Енергодар, Запорізька область, 71500
а/с 560
тел. 06931- 32722
ел.пошта: kppks@mail.ru

НАДВІРНА

Передумови

В мікрорайоні по вул. Ломоносова у місті Надвірна Івано-Франківської області розташовані 18 багатоквартирних будинків, в яких проживає більше трьох тисяч громадян, а також школа, дитячий садок, ПТУ та його гуртожитки. Тепловою енергією споживачі забезпечувались Надвірнянським нафтопереробним заводом. З приватизацією НПЗ виникла необхідність будівництва нового джерела теплової енергії та організації комунального обслуговування населення.

В листопаді 2003 року із залученням приватного капіталу було побудовано і введено в дію нову котельню потужністю 8.2 МВт/ год., яка виробляла тепло за новітніми технологіями.

Виконкомом Надвірнянської міської ради, в якості експерименту, вирішив передати обслуговування котельень та об'єктів соціальної сфери приватному підприємству Бізнес-центр

Нові форми управління ЖКГ та запровадження відновлюваних джерел енергії

"Галицькі газди". Проведені заходи дещо поліпшили якість надання комунальних послуг, однак незадовільний технічний стан будинків, теплових мереж, водопроводу та каналізації, хронічні неплатежі споживачів завадили повному розв'язанню проблеми комунального обслуговування громадян.

Нововведення

Для поліпшення ситуації місцева влада

вирішила запровадити в мікрорайоні нову форму управління житловим фондом – об'єднати мешканців будинків в ОСББ та створити керуючу компанію. Також до складу компанії увійшла котельня як основний виробник комунальних послуг. Для здешевлення теплової енергії, враховуючи потужну сировинну базу, було прийнято рішення реконструювати діючу котельню з переходом на технологію спалювання відходів переробки деревини.

На основі цієї ідеї в 2007 році був реалізований інноваційний пілотний проект. Загальна вартість виконаних робіт, з різних джерел фінансування, склала 5,3 млн. гривень.

В рамках реалізації проекту було виконано такі роботи:

- реконструкція котельні з установкою двох котлів, які працюють на відходах деревини;
- заміна трубопроводів внутрішньобудинкових систем опалення з сталевих на пластикові в усіх 18 будинках;
- капітальний ремонт внутрішньобудинкових мереж водопроводу і каналізації;
- облаштування усіх під'їздів будинків металічними дверима з кодовими замками;
- ремонт покрівель житлових будинків ОСББ;
- заміна старих віконних блоків на нові -

пластикові в місцях загального користування;

– теплова санація одного п'ятиповерхового житлового будинку та інші роботи.

Результати

Мешканці мікрорайону по вул. Ломоносова міста Надвірна, відчуючи зміни на краще, охоче співпрацюють з керуючою компанією щодо участі в утриманні та управлінні своїми будинками.

Передбачається, що під час опалювального сезону вартість теплової енергії складатиме 138 грн. за Гкал. проти 254 грн. на інших котельнях міста Надвірна. Якісні комунальні послуги, надійна робота мереж тепlopостачання, а також прийнятна ціна стимулюватимуть громадян до дотримання платіжної дисципліни, що в свою чергу зумовить нормальне функціонування житлово-комунального господарства мікрорайону.

Станом на 1 серпня 2008 року в місті утворено 4 ОСББ, 14 - в стадії організації.

Інформація для контактів

Надвірнянська міська рада
вул. Мазепи, 29

м. Надвірна,

Івано-Франківська область, 78400

ТРОЛЬХЕТТАН, ШВЕЦІЯ

Передумови

Трольхеттан розташований на північ від Гетеборга, населення складає 52 тисячі людей. Місто є відомим у Швеції центром застосування інноваційних технологій у сфері екології, транспорту та енергозбереження. Тут працюють

Використання біогазу для потреб громадського транспорту

багато крупних компаній.

Управління системою громадського транспорту в місті за дорученням муніципалітету здійснює приватне підприємство „Алфборгтрафікен”. Щоденний пасажиропотік становить 5 тисяч людей.

Практика

Законодавство Швеції встановлює суворі екологічні норми щодо роботи транспортних засобів. Тому всі автобуси міста Трельхеттан працювали на більш екологічному паливі – дизелі та були обладнані каталізаторами, що забезпечувало зменшення забруднення повітря. Але все одно податки за шкідливі викиди, які сплачує власник транспорту - в даному випадку муніципалітет, були досить високими.

У 1996 році компанія „Алфборгтрафікен” розпочала реалізацію масштабного проекту, головною метою якого було запровадження використання біогазу для міських автобусів, що сприятиме зменшенню забруднення повітря.

Біогаз виробляється на місцевому підприємстві, який займається очисткою стічних вод та переробкою відходів. Щоденно їх переробляється близько 40 000 м куб. Матеріал, що потрапляє на станцію складається на 75 відсотків із забрудненої води та на 25 відсотків - з відходів агрохарчового виробництва. Органічний матеріал перемішується та направляється у два реактори загальною потужністю 4 200 м куб. Після цього він піддається анаеробній ферментації (за повної відсутності кисню), в результаті виробляється біогаз. Після стискання газ надходить у розподільчу мережу і доставляється до автостанції у центрі міста, де він стискається повторно для зберігання. Газ у баках автомашин має тиск 200

бар і дає машині максимум автономії. Одна заправка дозволяє автобусу проїздити 300-400 км, що цілком достатньо для денної норми міського транспорту.

Загалом автобуси, що працюють на біогазі зовнішньо ідентичні до звичайних. Єдина відмінність – використання модифікованого двигуна та спеціальний паливний бак.

Результати

Наприкінці першого етапу експерименту новий вид пального запровадили на чотирьох міських автобусах. Нині на біогазі працюють вже 14, до них приєдналися ще кілька легкових машин. Кінцева мета проекту – перевести весь міський автобусний парк на біопаливо, що сприятиме економії коштів міського бюджету. Так сьогодні податок за роботу міського транспорту базується на кількості шкідливих викидів, які потрапляють в повітря в результаті спалювання дизелю та біогазу. Але від біогазу забруднюючих викидів суттєво менше. Як оцінюють експерти, за умови переведення всього міського парку автобусів на біогаз муніципалітет зможе щороку на кожній машині економити більше 8 тисяч євро.

Окрім того, для муніципалітетів вигідно впроваджувати біогазові установки на підприємствах з переробки відходів, оскільки уряд Швеції субсидує кошти, що вкладаються у впровадження виробництва біогазу.

Для забезпечення життєздатності біогазового виробництва без субсидування муніципалітету треба отримувати прибутки від продажу біогазу, так само як і від збирання та переробки відходів та забрудненої води.

Підготовлено за інформацією веб-сайту
<http://www.eukn.org>
The European Urban Knowledge Network

ЗАПОРІЖЖЯ

Передумови

Для індустріального міста, яким є Запоріжжя, надзвичайно важливими завданням є розвиток інженерно - транспортної інфраструктури, освітлення міста, будівництво та реконструкція доріг, мостових переходів, комунальних мереж, спорудження та ремонт житла.

Відповідно до чинного законодавства України міські ради мають можливість здійснювати запозичення до місцевих бюджетів шляхом випуску облігацій місцевої позики або укладання договорів на одержання позики, кредитів, кредитних ліній у фінансових установах.

У багатьох країнах світу облігації місцевих позик є одним з популярних інструментів фондового ринку. За рахунок таких облігацій забезпечуються надійні інвестиції в економіку.

Практика

З метою залучення до бюджету міста додаткових коштів для розв'язання соціально-економічних проблем Запорізька міська рада здійснила запозичення шляхом випуску облігацій.

Запорізька міська рада має позитивний досвід з випуску облігацій місцевих позик. Так за період з 1996 по 2008 роки здійснено 6 успішних випусків облігацій, загальним обсягом емісії 152,0 млн. грн.

Уповноважене рейтингове агентство ТОВ «Кредит - рейтинг» визначило високий кредитний рейтинг цінним паперам Запорізької міської ради – uaAA-, який характеризує стабільну кредитоспроможність позичальника.

Облігації внутрішніх місцевих позик як інструмент залучення додаткових коштів в бюджет

Результати

Останній шостий випуск облігацій внутрішньої місцевої позики Запоріжжя у 2008 році надав можливість продовжити будівництво автотранспортної магістралі через річку Дніпро, газопроводів, реконструкцію житлового фонду комунальної власності, об'єктів освіти та охорони здоров'я, теплових мереж і котельень, розширення ЦОС-1, ЦОС-2 та низки інших об'єктів.

Запорізька міська рада є надійним фінансовим партнером на ринку цінних паперів та має можливість запропонувати інвестиційно-привабливий фінансовий інструмент.

Інформація для контактів

Виконавчий комітет
Запорізької міської ради
пр. Леніна, 206
м. Запоріжжя, 69105
тел. 0612 - 224-69-07

ТЕРНОПІЛЬ

Передумови

Перехідний стан української економіки, який триває ще з кінця 1980-их, обумовив різні соціальні явища, серед яких, на жаль, не останнє місце займає бідність.

На кількість соціально незахищених, малозабезпечених громадян впливає чимало чинників. Головними серед них є безробіття, низька заробітна плата, поганий стан здоров'я. Зрозуміло, що для подолання бідності потрібно здійснювати системні цілеспрямовані заходи у всіх галузях суспільного життя. Реалізація відповідної соціальної політики потребує співпраці влади усіх рівнів. Але всім відомо, що представники соціально незахищених категорій населення насамперед звертаються до органів місцевого самоврядування.

Певний досвід підтримки людей, яким щодня доводиться вирішувати проблему виживання, має Тернопільська міська рада.

Станом на 1 серпня 2008 року, у місті проживають 216,8 тисяч чоловік. Скільки з них є соціально незахищеними - важливе питання для міської влади.

Практика

На прийом до Тернопільського міського голови Р.Заставного, як і до мерів інших українських міст, приходять чимало мешканців, які перебувають у складних життєвих обставинах, спричинених інвалідністю, хворобами, сирітством, стихійним лихом тощо, з проханням надати матеріальну

Єдиний соціальний реєстр малозабезпечених сімей міста

допомогу. Враховуючи соціальну ситуацію, та з метою налагодження ефективного механізму надання допомоги найбільш потребуючим громадянам, міський голова запропонував запровадити інноваційну модель надання соціальних послуг, а саме: створити Соціальний реєстр малозабезпечених сімей Тернополя та надавати їм з коштів міського бюджету адресну безготівкову допомогу для відшкодування 50 відсотків вартості житлово-комунальних послуг в межах норм споживання. Включення до Соціального реєстру та надання (припинення) допомоги затверджується рішенням виконавчого комітету міської ради на підставі матеріалів спеціально створеної комісії, до складу якої входять депутати та службовці органу місцевого самоврядування.

Вперше Соціальний реєстр у Тернополі сформовано на базі списків малозабезпечених сімей, виявлених установами, що обслуговують житловий фонд міста, а також фахівцями міського управління праці та соціальної політики. Надалі реєстр постійно оновлюється з числа заявників на отримання допомоги, за результатами актів обстеження матеріально-побутових умов їх проживання.

Результати

В 2007 році з міського бюджету Тернополя на матеріальну та адресну допомогу було виділено 540 тисяч гривень. Адресну безготівкову допомогу надано 270 сім'ям інвалідів, 12 самотнім непрацездатним громадянам, 35 багатодітним сім'ям, 14 сиротам та 43 малозабезпеченим громадянам (всього 374 сім'ям на загальну суму 144, 2 тисяч гривень).

На 2008 рік в бюджеті міста передбачив 1 млн. 175 тисяч гривень для надання матеріальної

та адресної допомоги малозабезпеченим громадянам. За 8 місяців року адресну безготівкову допомогу отримали 733 сім'ї на загальну суму 209 тис. 928 гривень. Списано борги минулих років трьом багатодітним сім'ям на суму 74 тис. 648 гривень. Наприкінці липня виконавчим комітетом міської ради прийнято рішення про надання 66 багатодітним сім'ям, в яких виховуються неповнолітні діти, 100-відсоткової пільги по оплаті за житлово-комунальні послуги.

Згідно з розпорядженням міського голови, наступним кроком тернопільської влади стане створення повного єдиного Соціального реєстру мешканців міста Тернополя.

Інформація для контактів

Тернопільська міська рада

вул. Листопадова, 5

м. Тернопіль, 46001

тел. 0352-52 59 62, факс 52 76 52

СЛАВУТИЧ

Передумови

Енергозбереження та ефективне використання енергетичних ресурсів є дуже важливими завданнями розвитку українських міст. Проблема низького рівня впровадження енергозберігаючих технологій знаходиться не тільки в сфері технічних рішень, а й в площині менталітету людей. На такий стан речей чинить вплив і сама система формування бюджетів та розподілу бюджетних коштів, і відсутність

Запровадження механізму мотивації до енергозбереження у бюджетних установах міста

механізмів оцінки рівня енергоменеджменту на території міста в цілому.

Проект, реалізований у Славутичі, покликаний створити систему муніципального управління енергозбереженням, в основу якої буде покладена система стимулів та вигод для бюджетних організацій міста.

Нововведення

Проект, що називається „Створення мотиваційної

моделі впровадження енергозберігаючих технологій у бюджетній сфері в м. Славутич", реалізує МГО „Лабораторія малого бізнесу" у партнерстві із виконавчим комітетом Славутицької міської ради, за підтримки Фонду Східна Європа та за рахунок коштів, наданих Компанією „Telenor".

Мета проекту - мотивувати працівників бюджетних установ та мешканців Славутича до дбайливого використання енергії. Проект спрямовано на системні зміни як в сфері енергоменеджменту міста, так і в поведінці славутичан. В рамках проекту проведений енергоаудит бюджетних установ, підвищено обізнаність та мотивацію їх керівників щодо впровадження енергозберігаючих технологій, розроблено навчальний курс для школярів. Ціль проекту - залучення громади, влади та бізнесу до співпраці для покращення енергоефективності на місцевому рівні.

В процесі виконання завдань проекту було виконано великий обсяг роботи щодо вивчення існуючого досвіду створення мотиваційних моделей в Україні та механізмів мотивації за кордоном, проведено аналіз діючого законодавства та визначення можливих і, що дуже важливо, законних шляхів фінансування мотиваційної моделі в рамках бюджетного фінансування.

Одним з вагомих етапів проекту стало прийняття

Славутицькою міською радою у січні 2009 року рішення „Про впровадження механізму мотивації для реалізації енергозберігаючої політики в бюджетних установах м. Славутич". Складовою частиною документу є „Методика використання механізму мотивації до впровадження енергозберігаючих та енергоефективних заходів у бюджетних установах міста Славутича".

Мотиваційна методика для бюджетних установ, розроблена та впроваджена в Славутичі вперше в Україні, дозволяє об'єктивно проаналізувати та порівняти ефективність споживання енергоресурсів в бюджетних установах міста.

Головним надбанням новоствореної методики є чітке визначення механізму розподілу коштів, які спрямовуються на мотивацію:

- 50% на розвиток матеріально-технічної бази установи;
- 30% на стимулювання працівників бюджетної установи;
- 20% на подальше впровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності в даній установі.

Такий підхід дозволяє мотивувати і керівників, і працівників установ. Окрім того, методика передбачає мотивацію не лише у вигляді матеріального заохочення, а й нематеріальне заохочення - додаткова номінація в конкурсі „Славутичанин року", проведення освітніх заходів тощо. Слід відзначити, що необхідність передбачити не тільки матеріальне заохочення була визначена під час проведення майстер-класів та робочих майстерень, в яких приймали участь працівники освітніх закладів Славутича.

Ще однією важливою перевагою є те, що методика передбачає дієвий механізм виділення

коштів на мотивацію: за результатами аналізу споживання енергоресурсів в поточному році кошти на мотивацію плануються в бюджеті міста на наступний рік. Для прийняття такого підходу експерти, перш за все вивчили досвід інших міст України. Отже, було з'ясовано, що механізм мотивації у форматі залишення зекономлених коштів на рахунках бюджетних установ в кінці бюджетного року фактично не діє. Це пов'язано з тим, що ціни на енергоносії постійно зростають і на кінець року цих фінансових ресурсів реально не залишається. Тобто, економія в фізичних одиницях є, але бюджетні установи змушені ці зекономлені кошти спрямовувати на сплату поточних рахунків, більше того, досить часто необхідне ще додаткове виділення коштів із місцевих бюджетів на сплату спожитих енергоносіїв.

Очікувані результати

Враховуючи, що подібний проект впроваджується вперше, то рішенням ради передбачається запровадити протягом 2009 року

УКРАЇНКА

Передумови

В місті Українка з 2008 року розпочалася реалізація проекту «Електронне місто», який включає кілька вагомих складових. Першою стала електронна система документообігу впроваджена в роботу виконавчого комітету Української міської ради, яка значно спростила і прискорила роботу з документацією.

механізм мотивації як пілотний проект тільки у відділі освіти виконавчого комітету Славутицької міської ради, де буде доведено практичну доцільність нововведення. Для того, щоб продовжити розпочату роботу, експерти проекту запропонують громаді стратегію подальшого впровадження енергозберігаючих технологій у бюджетних установах міста.

Інформація для контактів

Виконавчий комітет
Славутицької міської
Центральна площа, 7
м. Славутич,
Київська область, 07100
тел. 04479- 275 55, 268 68
МГО „Лабораторія малого бізнесу”
вул. Героїв Дніпра, 2
м. Славутич,
Київська область, 07100
тел. 04479-247 80, факс 247 85

Впровадження електронної системи документообігу в роботу виконавчого комітету міської ради

У багатьох країнах світу в органах як державної влади, так і місцевого самоврядування запроваджується система прозорих дверей. Її суть полягає в тому, що всі кабінети працівників виконавчих служб робляться прозорими, щоб громадяни бачили, чи ретельно працюють чиновники за кошти, які йдуть від сплати податків. До такої прозорості працівникам важко звикнути, але на це йдуть, щоб підвищити ефективність роботи різних муніципальних служб.

Працівники виконавчого комітету Української міської ради звикають до прозорості у роботі з документами. І це

також нелегко, адже під контролем знаходиться кожний і постійно.

Нововведення

Автоматизована система діловодства «ДОК ПРОФ» призначена для автоматизації процесів загального діловодства, створення централізованої системи електронного обліку, обробки та збереження документів, підвищення виконавської дисципліни, покращення роботи зі зверненнями громадян, контролю виконання доручень керівництва, поточної роботи з документами у відділах виконкому, а також для опрацювання та узгодження проектів документів і ведення електронного архіву. А у реальній роботі спеціалістів виконкому система має такий вигляд.

Кожний комп'ютер установи приєднаний до системи, і кожний працівник зобов'язаний регулярно перевіряти, які документи, вказівки та доручення надійшли на його адресу, вчасно працювати з ними і звітувати про виконання.

Введенню цієї системи передувала велика підготовча робота. Усі працівники виконкому вчилися, здавали заліки на знання системи, демонстрували свої вміння. Ефективність системи електронного документообігу відчутна. Кілька місяців роботи показали, що час обробки документів скоротився, розглядається більша кількість звернень і вони швидше направляються для виконання. Контроль за якістю й своєчасністю виконання доручень став значно ефективнішим і не займає багато часу. Адже комп'ютер фіксує день і час з точністю до секунди, коли виконавець одержав документ, коли почав з ним працювати, коли підготував відповідь і надіслав її. Тепер чітко видно, скільки документів працівниками розглянуто вчасно, скільки з порушенням терміну,

на які документи продовжено термін розгляду.

Часто буває так, що громадяни звертаються ще до закінчення терміну, передбаченого для підготовки відповіді на звернення з метою прискорення або доповнення документації. У будь-який момент виконавець, ввійшовши в систему, може простежити, хто з працівників виконкому опрацьовує доручення, що вже зроблено, які документи чи додаткові дані потрібні. Також через електронну систему документообігу стан виконання можуть проконтролювати відповідальні посадові особи та керівники виконкому.

Результати

Повна інформація про ефективність роботи електронної системи документообігу складеться через певний проміжок часу, але вже сьогодні у виконкомі відчутні позитивні зміни в роботі з документацією та зверненнями громадян - час опрацювання паперів скорочується, контроль за виконанням рішень, за опрацюванням документів стає ефективнішим.

Виконком міської ради впровадження системи почав зі своїх підрозділів, але це лише перший етап. В подальшому до системи електронного документообігу планується долучити всі установи, організації, підприємства міста. За лічені секунди після відправлення і лікарня, і школи, і комунальні підприємства зможуть розглядати рішення сесій та виконкому, розпорядження міського голови, запити і відповіді, листи і звернення.

Як це не дивно, у наш комп'ютеризований час така система працює лише в кількох міністерствах та двох містах України. Запровадження її пов'язане не тільки з додатковими витратами (не

такими вже й великими), а швидше з психологічною готовністю працювати прозоріше, швидше, ефективніше. Адже система реально наближає послуги до людей, економить їх час і нерви. XXI століття вимагає нових рішень, нових систем розв'язання традиційних питань громадян. В Україні такі новації вже стають на

реальний ґрунт.

ОСТРОГ

Передумови

У січні 2008 року Острозька міська рада стала одним із учасників проекту „Відкрите самоврядування в Україні”, який проводився за підтримки Фонду Міжнародної громадської організації „Фундація польсько-української співпраці ПАУСІ” та допомоги Волинського ресурсного центру.

Острозька міська рада, усвідомлюючи необхідність пошуку такої моделі організації місцевої влади, яка б відповідала сучасним демократичним вимогам і забезпечувала права і свободи громадян, задоволення їх потреб в отриманні якісних послуг, прийняла рішення щодо участі в проекті. У пригоді став міжнародний досвід роботи органів місцевого самоврядування - така модель була розроблена Фондом Розвитку Місцевої Демократії Польщі ще у 2004 році та запроваджена у багатьох гмінах. Сьогодні цим досвідом скористалися деякі місцеві ради в Україні.

Головна мета проекту - покращення якості надання муніципальних послуг громадянам, створення дієвих механізмів співпраці влади і

Інформація для контактів

*Полтавець Валентина Дмитрівна,
Заступник Українського міського голови
пл. Т. Шевченка, 1
м. Українка,*

Інформаційні послуги для городян як запорука прозорості влади

громади. Одним з механізмів підвищення ефективності роботи міської ради у наданні послуг та розвитку зв'язків з громадою є впровадження моделі шести принципів відкритого самоврядування, серед яких—прозорість влади, нетерпимість до корупції, громадська співучасть, передбачуваність, професійність, звітність. Всі вони поступово запроваджуються в Острозькій міській раді.

Практика

Під час впровадження одного з принципів моделі – принципу прозорості влади, було складено перелік послуг, які надаються Острозькою міською радою, її структурними підрозділами та підвідомчими підприємствами. Всього їх нарахували 104 види. На кожен послугу було розроблено інформаційні картки, які видаються на руки заявникам під час їх усного звернення до працівників виконкому з певного питання. Суть нововведення полягає в тому, що для підготовки карток було детально описано порядок надання послуг жителям міста щодо соціального захисту, житлового законодавства, питань комунального господарства та будівництва,

регулювання земельних відносин, торгівлі та побутового обслуговування, фінансів. У кожній інформаційній картці зазначено перелік документів, необхідних для вирішення питання, термін розгляду звернення та одержання відповіді, порядок оскарження результатів розгляду звернення, юридичне обґрунтування вирішення справи, а також визначено відповідальну особу. Зразки інформаційних карток розміщені в приміщенні міської ради на спеціальному стенді. Окрім того, на цьому ж стенді розміщено інформацію про склад міської ради та її виконавчого комітету, структуру міськвиконкому, розташування кабінетів, адреси структурних підрозділів та підвідомчих підприємств, номери телефонів, перелік усіх послуг, що надаються громадянам. Періодично на стендах вивішується інформація про проведення сесій міської ради та засідань виконкому, графіки прийому керівництвом, інша оперативна інформація, що може цікавити жителів міста.

Результати

ЕНЕРГОДАР

Передумови

У сучасних соціально-економічних і геополітичних умовах особливу актуальність для міст України набуває проблема визначення свого місця в державі та світі. Нова реальність потребує змінити систему пріоритетів з тим, щоб почали розвиватися ті напрями діяльності, де міста можуть бути конкурентоспроможними. Як показує світовий досвід, саме для досягнення цієї мети вкрай необхідно запровадження стратегічного

Запровадження інформаційних карток значно спрощує процес отримання адміністративних послуг і скорочує час на їх надання, сприяє прозорому вирішенню питань та налагодженню діалогу між владою та громадою. Тепер заявникам не треба чекати прийомного дня для отримання консультації, після чого збирати необхідні документи та знову йти у міську раду їх подавати. Від працівника міськвиконкому вони отримують інформаційну картку, в якій у чіткій послідовності розписані всі дії громадянина для отримання ним певного виду послуги. В результаті люди втрачають набагато менше часу, а підняті питання вирішуються більш оперативно та якісно.

Інформація для контактів

*Марія Степанівна Шкуль,
начальник загального відділу
Острозької міської ради
вул. Ревкомівська, 4,*

м. Острог, Рівненська область, 35800

Стратегія розвитку міста як результат діалогу влади, громади і бізнесу

планування, одного найсучасніших методів ефективного управління містом. Його роль зміцнюється одночасно з підвищенням відповідальності органів місцевого самоврядування за розвиток територіальної громади в довгостроковій перспективі, зростання рівня життя мешканців, збереження та удосконалення інфраструктури міста, поліпшення надання громадських послуг тощо.

Вплив зовнішніх чинників та необхідність

розв'язання внутрішніх проблем стимулюють територіальну громаду до розвитку нових функцій і пошуку нових джерел життєзабезпечення. Дуже важливим є питання самовизначення міста, яке самостійно, без вказівок зверху і не розраховуючи на підтримку центрального уряду, має визначити стратегію, цілі та напрями розвитку.

Процес стратегічного планування в Енергодарі розпочався у 2006 році в рамках реалізації Проекту Канада – Україна “Регіональне врядування та розвиток”, який зосереджує свої зусилля і ресурси в двох пілотних областях – Закарпатській та Запорізькій - з відповідним напрацюванням досвіду у пілотних містах, одним із яких став Енергодар.

Основною метою цієї роботи є започаткування демократичного процесу участі громадськості у стратегічному плануванні розвитку міста, розробці та реалізації місцевої політики (“живої” стратегії), що сприятиме сталому розвитку територіальної громади. Одним з найкращих способів досягнення цієї мети є стратегічне планування із широким залученням громадськості, що передбачає об'єднання зусиль

та інтересів всіх зацікавлених сторін: влади, бізнесу, громадськості.

Нововведення

Для впровадження “живої стратегії” та залучення якнайширшого кола представників територіальної громади під час формування Стратегічного плану у місті Енергодарі було вперше реалізовано такі заходи:

- створено робочу групу з розробки проекту стратегії розвитку міста;

- проведено засідання регіональної робочої групи з розробки стратегії регіонального розвитку, на якому було відпрацьовано підсумковий варіант бачення подальшого розвитку міста (31 жовтня 2006 року);

- на засіданні робочої групи із стратегічного розвитку міста Енергодара проведено SWOT-аналіз територіальної громади (26 лютого 2007 року);

- анкетування населення із метою залучення усіх верств населення до визначення найбільш важливих напрямків майбутнього розвитку міста;

- проведено загальноміський форум з питань затвердження пріоритетних напрямків розвитку міста (31 травня 2007 року);

- протягом вересня 2007 року у мікрорайонах були проведені зустрічі представників робочої групи з мешканцями міста з метою отримання пропозицій щодо подальшого розвитку міста та виявлення проблемних питань, які турбують територіальну громаду;

- з тією ж метою було проведено круглий стіл з представниками політичних партій та громадських організацій міста (18 жовтня 2007 року);

- на протязі листопада-грудня 2007 року та

січня 2008 року на засіданнях робочої групи були визначені стратегічні цілі, операційні цілі і завдання та відпрацьовані шляхи їх реалізації;

— з квітня по липень 2008 року проводилося загальноміське обговорення проекту Стратегії розвитку міста Енергодара на період до 2015 року. Документ було опубліковано у місцевих газетах та розміщено на веб-сайті міської ради, у комп'ютерних мережах Запорізької АЕС та Запорізької ТЕС. Робоча група провела два виїзних засідання на цих підприємствах. Відбувся круглий стіл із представниками політичних партій та громадських організацій.

Важливим заходом було проведення громадських слухань, на яких прийнято резолюцію щодо схвалення проекту Стратегії.

Очікувані результати

Першим результатом проведеної роботи стало затвердження рішенням міської ради від 24.07.2008 року №4 Стратегії розвитку міста Енергодара на період до 2015 року, яка об'єднала в собі знання і досвід, врахувала ідеї та ініціативи, узгодила інтереси активних учасників

міського розвитку, залишилася відкритою для внесення змін, забезпечивши при цьому громадську злагоду у напрямку перспектив розвитку міста.

Але попереду важливі завдання - впровадження, моніторинг та оцінювання Стратегії розвитку міста Енергодара на період до 2015 року, реалізація яких забезпечить досягнення головної мети:

„Енергодар - місто з високим рівнем культурного розвитку населення, розвинутою економічною структурою, екологічно чисте та політично коректне”.

Інформація для контактів

*Овчатова Олена Вікторівна,
начальник управління економіки
Енергодарської міської ради
вул. Курчатова 11
м. Енергодар,
Запорізька область, 71504
тел.06139-331 35, факс 324 42
Ел. пошта: uprek@en.gov.ua*

ФРАЙБУРГ, НІМЕЧЧИНА

Передумови

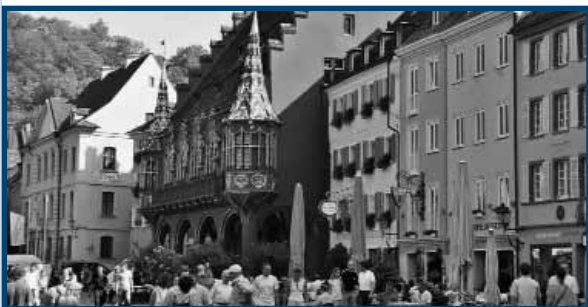
Залучення громадськості до процесу підготовки проекту міського бюджету має на меті врахування суспільної думки щодо доцільності та ефективності використання коштів, фінансування міських програм.

Міська влада Фрайбурга (населення 217,5 тис.

Планування міського бюджету за участі громади

чол.) вирішила провести планування бюджету на наступний рік за участі мешканців для забезпечення прозорості і відкритості процесу. Такий підхід зумовив краще бачення потреб городян щодо адміністративних та інших послуг, а також використання їх ідей щодо можливостей зменшення певних витрат.

Практика

В муніципалітеті Фрайбурга було розроблено проект, яким передбачено унікальний та всебічний підхід до ідеї проведення бюджетного планування за участі мешканців. Його було реалізовано під час складання міського кошторису на 2009-2010 бюджетний рік. Активна фаза громадської дискусії відбулася у квітні-травні 2008 року. Для забезпечення найкращого результату залучення громадськості у процес планування бюджету було паралельно застосовано три інтерактивні методи.

I. Залучення представників міської громади в режимі он-лайн через мережу Інтернет. Для цього була використана пристосована до потреб міста платформа ДЕМОС та Інтернет-програма бюджетування, розміщені на спеціальному веб-сервері. Платформа базується на кількох модулях та інструментах, що забезпечують загальну дискусію та участь експертів. Для дискусії на добровільних засадах було відібрано 700 учасників. Група була складена з урахуванням соціально-демографічних показників міського населення. Для участі в дискусіях та спілкування в режимі реального часу волонтерам був необхідний лише простий Інтернет

браузер на комп'ютері, додаткових витрат від них не вимагалось.

II. Для забезпечення особистого спілкування жителів міста з представниками міської адміністрації та фахівцями-фінансистами було проведено низку конференцій, слухань, круглих столів на міському та районному рівнях.

III. Ще одним інструментом стало великомасштабне загальноміське анкетування, яке надало можливість городянам, які не брали участі в он-лайнових дискусіях, але мали бажання, долучитися до процесу планування бюджету.

Дуже важливим елементом всього процесу бюджетування за участі громадян була належна інформаційна підтримка. Для забезпечення обізнаності широкої громадськості щодо реалізації програми міська адміністрація впровадила комплекс рекламних заходів. Так протягом весни (до травня) 2008 року містом курсував трамвай з логотипом проекту та закликком брати участь. Також для привернення уваги городян до процесу у громадських будівлях, установах, житлових будинках були розвішані плакати. Щотижнево на міських ярмарках працювали інформаційні автобуси, в яких службовці міської адміністрації надавали консультації та роз'яснення з бюджетних питань, принципів та можливостей участі в проекті.

Результати

Реєстрація громадян на форумі під час спілкування в режимі он-лайн зафіксувала участь 1861 осіб. У цей час веб-сайт відвідали 15 тисяч візитерів, які оглянули 240 тисяч сторінок, віддавши найбільший рейтинг 16 з них. Загалом учасники дискусії написали 757 повідомлень, внісши 1291 пропозицію щодо показників

бюджету та 914 текстових пояснень. За підсумками обговорення через Інтернет було сформовано та передано до міської адміністрації 22 сторінки відповідних матеріалів.

Кількісні результати програми мають дві важливих риси. По-перше, проект бюджету не зазнав радикальних змін в результаті проведення громадського обговорення, навіть враховуючи те, що учасники мали можливість змінювати планові показники на 100 відсотків в обидві сторони. Найбільша зміна у цифрах бюджету склала 23 відсотки. Це означає, що колективний результат процесу є доволі обґрунтованим. По-друге, результати бюджетування он-лайн майже не відрізняються від результатів анкетування. Це підтверджує правильність підходу до відбору учасників дискусії в мережі Інтернет.

Важливо відмітити, що як і передбачалося, планування міського бюджету за участі громадськості було повністю інтегровано у політичні та адміністративні процеси складання

проекту бюджету на 2009-2010 роки. Ідеї, сформульовані в онлайн-дискусіях, також були враховані.

Суттєвим чинником успіху проекту стало використання у якості інструменту участі у бюджетному процесі специфічного комунікативного потенціалу Інтернету (інтерактивність, швидкість, масштаб). Саме в мережі проходять дискусії в режимі он-лайн і діє Інтернет-програма бюджетування. Це дозволяє забезпечити паралельний одночасний зв'язок між великою кількістю учасників, включаючи представників всіх секторів суспільства – влади, приватного сектору, громади.

Досвід Фрайбурга у складанні проекту бюджету за участі громадян протягом 2008 року був презентований на багатьох європейських конференціях, присвячених е-урядуванню, та дістав підтримку багатьох міст.

Підготовлено за інформацією сайту <http://www.epractice.eu>

КРЕМЕНЧУК

Передумови

Міський пологовий будинок – один із 24-х лікувально-профілактичних закладів Кременчука. Він добре знаний в Україні як передовий та прогресивний медичний заклад, що має почесне звання ВООЗ/ЮНІСЕФ «Лікарня, доброзичлива до дитини». Сьогодні всі члени колективу пологового будинку, від сантехніка до головного лікаря, намагаються працювати на кінцевий результат – здорове немовля, посмішка щасливих батьків,

Міський пологовий будинок – „Лікарня, доброзичлива до дитини”

здоров'я кожної жінки.

Пологовий будинок було відкрито у березні 1972 року, його першими пацієнтками стали лише 200 породіль. Необхідність зведення в Кременчуці такого закладу як потужної бази для якісного прийняття нового життя була обумовлена збільшенням народжуваності. Сьогодні щороку у Кременчуці народжується близько 2000 немовлят. Міський пологовий будинок також приймає та обслуговує жінок із прилеглих до міста районів

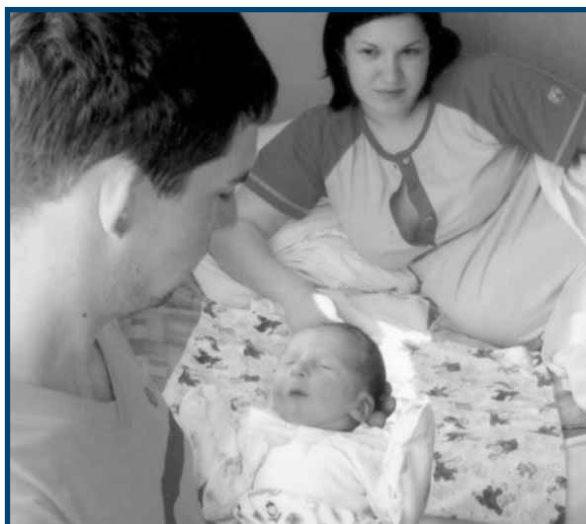
області. Розуміючи важливість створення належних умов для вагітних жінок, породіль та новонароджених працівники пологового будинку за підтримки міської влади впровадили ряд заходів, які дали можливість значно покращити якість надання медичних послуг.

Нововведення

Сучасний підхід до великого таїнства народження - «Лікарня, доброзичлива до дитини»

У 2002 році Кременчуцькому міському пологовому будинку було присвоєно почесне звання «Лікарня, доброзичлива до дитини» ВООЗ/ЮНІСЕФ. Головною ідеєю цієї ініціативи, започаткованої ще 1991 року, є всебічна підтримка грудного вигодовування як єдиного фізіологічного виду вигодовування немовляти. Він став однією із перших в Україні лікарень, сертифікованих ВООЗ/ЮНІСЕФ. У 2008 році заклад підтвердив цей високий статус у відповідності до Національних критеріїв. Сьогодні в стаціонарі міського пологового будинку діють 176 ліжок, але окрім цього у міській лікарні функціонують гінекологічне та пологове відділення на 25 і 45 ліжок відповідно.

З 2007 року Кременчуцький пологовий будинок за власною ініціативою впроваджує заходи, передбачені проектом «Здоров'я матері та дитини», який згідно з рекомендаціями ВООЗ пропагує науково-доказові перинатальні технології (зокрема, пологова допомога орієнтована на участь сім'ї, навчання та підготовка вагітної жінки та членів її родини до пологів і материнства, навчання персоналу, розумне уникнення використання медикаментів під час пологів і догляду за новонародженим тощо).

Однією з провідних ідей проекту є створення психологічного комфорту для породіллі та її сім'ї. Для цього всі пологові зали переобладнано на індивідуальні, в яких створено максимально домашню атмосферу. В пологових залах відсутні будь-які предмети, що викликають негативні емоції (набори медичних інструментів, ліжка Рахманова тощо), натомість використовуються допоміжні засоби (гімнастичні м'ячі для вільних позицій, шведські стінки, аудіо- та відеотехніка). Всі пологові зали повністю обладнані для проведення первинної реанімації новонароджених. Практично всі немовлята в міському пологовому відділенні перебувають разом із мамами (98,2%) та на грудному вигодовуванні (99,5%). Також тут надається велике значення контакту «шкіра до шкіри», коли маля у перші ж хвилини життя притискається до маминого (а при сімейних пологах – і до татового) тіла.

З персоналом закладу постійно та планомірно проводяться практичні заняття та тренінги. Так пройшли підготовку і отримали відповідні

сертифікати 28 медиків, деякі з них задіяні в якості тренерів по всій Україні.

Вже протягом кількох років активно і успішно впроваджується [практика сімейних \(партнерських\) пологів](#). Їх кількість з кожним роком зростає. До пологів (і адекватної поведінки на них) сімейні пари готують інструктори жіночих консультацій разом із психологом. Тричі на тиждень у пологовому відділенні проводиться день відкритих дверей для сімейних пар та їх рідних. Усі сімейні пологи у пар, що пройшли повну підготовку у «Школі відповідального батьківства», закінчилися без значних акушерських та психоемоційних ускладнень.

Результати

Всі вищеописані технології повною мірою і з великим успіхом використовуються лікарями Кременчуцького міського пологового будинку вже протягом кількох років. Головні зміни, яких вдалося досягти: помітно знизилася кількість ускладнень, значно зросла задоволеність сімей якістю наданих медичних послуг, суттєво зросла інформованість і відповідальність пацієнтів, більш комфортною стала обстановка у стінах пологового будинку.

За визнанням Міністерства охорони здоров'я

України Кременчуцький міський пологовий будинок має високий рейтинг серед медичних закладів України. У його планах – отримання почесного статусу «Лікарня якісного медичного обслуговування».

За словами головного лікаря Ярослава Прокопчука, за останні роки рівень смертності новонароджених в місті становить 3,7 - 4,5 на тисячу новонароджених. Це майже вдвічі менше, ніж у цілому по Україні! (для порівняння: показники по країні: 8,4 - 9,1). З 2000 року в Кременчуці не було жодного випадку материнської смертності.

Інформація для контактів

*Литвиненко Валерій Миколайович,
завідуючий відділом охорони здоров'я
Кременчуцької міської ради
пл. Перемоги, 2*

*м. Кременчук, Полтавська область, 39600
тел.05366-210 73*

*Прокопчук Ярослав Дмитрович,
Головний лікар міського пологового будинку
тел.05366-251 70*

ВОЗНЕСЕНСЬК

Передумови

Реформи в системі охорони здоров'я з впровадженням нової моделі управління галуззю у Вознесенську були розпочаті ще 1996 року, коли місцева промисловість знаходилася у занепаді, а економіка у глибокій кризі.

Для залучення додаткових джерел

Реформи системи охорони здоров'я на місцевому рівні

фінансування, збереження мережі закладів та забезпечення надання медичних послуг городянам Вознесенський міський голова вийшов з ініціативою створення „Лікарняної каси“. Трудові колективи та жителі міста підтримали ініціативу міської влади і у 1997 році депутати міської ради затвердили на сесії рішення

про створення лікарняної каси, її статут, а також відсоток відрахування – 5%.

Діяльність „Лікарняної каси” перш за все спрямована на залучення коштів населення для забезпечення медикаментозного, діагностичного обслуговування хворих в умовах стаціонару та на покращення надання послуг станцією швидкої медичної допомоги. В результаті стало можливим лікувати пацієнтів у республіканських та обласних медичних закладах, надавати консультації та проводити діагностику в амбулаторних умовах, здійснювати лікування та протезування зубів. Додаткове фінансування допомагає придбанням медикаментів та медичного обладнання. На сьогоднішній день членами лікарняної каси є 19 206 пацієнтів, з них 12030 – працюючі, 6454 – пенсіонери, 728 – медичні працівники, 2722 – інші категорії громадян.

Наступним кроком у реформуванні міської системи охорони здоров'я стало впровадження сімейної медицини.

Практика

Міська влада, розуміючи що розвиток первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини є одним із пріоритетних стратегічних напрямів реформування системи охорони здоров'я, прийняла рішення про створення відділення лікарів загальної практики – сімейних лікарів.

З метою наближення медичної допомоги до громадян у мікрорайонах було створено п'ять сімейних амбулаторій, в яких працюють 28 сімейних лікарів. Нині вони обслуговують все населення міста від народження до похилого віку. Мешканці міста мають право вибору лікаря. Між ним та сім'єю укладається

угода, яка визначає права та обов'язки сторін.

Подальші реформи втілюються у проєкті „Співробітництво сімейної медицини з лікарняною касою як перехідний етап до страхової медицини”, який був поданий на Всеукраїнський конкурс проєктів та програм розвитку місцевого самоврядування і дістав фінансову підтримку держави. За кошти гранту придбано 41 комп'ютер для сімейних лікарів та програмне забезпечення „Автоматизоване робоче місце сімейного лікаря”. Наступним етапом діяльності амбулаторій стало формування медичних баз даних населення дільниць з присвоєнням персонального автоматизованого коду кожному жителю міста. В даний час створюється загальноміська автоматична система управління охороною здоров'я. Вже сформовано загальноміський реєстр населення на базі центральної районної лікарні, організовано обмін інформацією між сімейними амбулаторіями, стаціонаром та консультативною поліклінікою.

Автоматизована система управління дозволяє проводити аналіз тенденцій якості надання медичних послуг. За допомогою нових інформаційних технологій сімейний лікар може реально планувати медичну допомогу жителям своєї дільниці, отримувати

персоніфіковану інформацію про кожного пацієнта, у тому числі за цінами та видами наданої допомоги, враховуючи й ту, що надавалася за межами сімейної амбулаторії (у консультативній поліклініці, стаціонарних відділеннях комунальної установи „Вознесенська центральна районна лікарня”). Всі медико-економічні показники по кожному пацієнту спрямовуються у базу даних лікаря.

Також в місті запроваджено систему маршрутизації до лікарів - „вузьких” спеціалістів, яка дозволяє уникнути черг біля їх кабінетів. Запис свого пацієнта проводить сімейний лікар на зручний день і час по телефону із сімейної амбулаторії.

Результати

Відвідування сімейних лікарів за останній рік збільшилося до 100 тисяч пацієнтів. Покращилися демографічні показники в місті: на 3,3 відсотки зросла народжуваність, на 3 відсотки зменшилася загальна смертність, на 1,7 відсотка

зменшилася смертність осіб працездатного віку, на 40,1 відсотка зменшилася кількість осіб, які вперше захворіли на туберкульоз, зменшилася кількість викликів швидкої допомоги.

У березні 2008 року у Вознесенську відбулося виїзне засідання Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я за участі представників профільного Міністерства. За підсумками Комітет рекомендував Кабінету Міністрів розглянути можливість визначення Вознесенська експериментальним містом для відпрацювання моделі оптимізації управління охороною здоров'я в умовах єдиного медичного простору регіону.

Інформація для контактів

*Цепла Надія Федорівна,
завідуюча відділом охорони здоров'я
Вознесенської міської ради
пл. Центральна, 1
м. Вознесенськ,
Миколаївська область, 56500*

АНДЕРЛЕХТ, БЕЛЬГІЯ

Передумови

Комуна Андерлехт (96 тис.чол.) розташована у Брюссельському столичному окрузі Бельгії. Серед її мешканців є певні групи малозахисених та соціально неблагополучних людей, які потребують особливої уваги місцевої влади у питаннях поінформованості щодо здорового способу життя, охорони здоров'я, попередження небезпечних хвороб тощо.

„Автобус здоров'я”

Практика та результати

Зважаючи на те, що стан здоров'я соціально вразливих людей залежить не лише від фінансових можливостей доступу до медичних послуг, а й від усвідомлення важливості попередження хвороб та належного інформування щодо існуючих проблем у цій сфері, місцеве самоврядування комуни Андерлехт запровадило нову форму співпраці з громадою. Територіями проживання груп малозахисених категорій населення почав

курсувати „Автобус здоров’я”. Головне завдання мобільного медичного пункту полягає в інформуванні мешканців про широкий спектр питань охорони здоров’я (гігієна харчування, небезпека вживання алкоголю та наркотиків, онкологічні та серцеві недуги, хвороби, що передаються статевим шляхом тощо).

Ця ініціатива була підготовлена після консультацій з лікарями та соціальними працівниками. До розробки робочих методів та планів були залучені багато місцевих партнерів – організацій, які працюють у сфері медицини на території комуни.

Цілі впровадження „Автобусу здоров’я”:

- стимулювання громадського усвідомлення важливості збереження здоров’я;
- сприяння подоланню нерівності;
- спілкування з членами громади, створення можливості вислухати їх проблеми та поради шлях дії.

Спеціальний автобус, придбаний за кошти місцевого бюджету, їздить населеними пунктами Андерлехта вже протягом двох років. На ньому працюють дві медичні сестри, які окрім первинного консультування з медичних питань та спрямування пацієнтів до спеціалістів або медичних установ, поширюють інформацію щодо попередження захворювань та здорового способу життя. До їх повноважень також входить моніторинг соціальних проблем громади – житло, робота, довкілля, освіта, вільний час тощо. В автобусі створено умови для конфіденційного спілкування з пацієнтом, надання первинної допомоги та консультацій. Послуги мобільного медичного пункту безоплатні для мешканців. Графік проведення консультацій на „Автобусі здоров’я” повідомляється через щомісячну газету комуни Андерлехт та інші засоби інформування.

Працівники служби „Автобус здоров’я” окрім вищенаведеної діяльності беруть участь у підготовці та реалізації різноманітних проектів у сфері громадського здоров’я, соціальної підтримки, превентивної медицини. Програми розробляються у партнерстві з асоціаціями та добровільними організаціями, що працюють на території комуни.

Для місцевого самоврядування комуни Андерлехт „Автобус здоров’я” є надійним засобом спілкування з громадою, вивчення її проблем, реалізації програм надання соціальної допомоги, а також джерелом інформації про потреби мешканців.

Користуючись послугами „Автобусу здоров’я” жителі комуни мають можливість отримати поради та консультації щодо стану свого здоров’я і попередження хвороб, дізнатися корисну для себе інформацію. Безоплатність послуг стимулює мешканців скористатися можливістю, а також підтверджує піклування влади про їх благополуччя.

*Підготовлено за інформацією веб-сайту
<http://www.eukn.org>
The European Urban Knowledge Network*

ХМІЛЬНИК

Передумови

Усвідомлюючи роль освіти у справі розбудови цивілізованої незалежної держави Хмельницька міська рада приділяє максимальну увагу її розвитку. Надання освітніх послуг в системі дошкільної, середньої загальної та позашкільної освіти в місті здійснюють три дошкільні навчальні заклади, чотири середні загальноосвітні школи I-III ступенів, Центр дитячої юнацької творчості, Дитячо-юнацька спортивна школа, школа естетичного виховання та два професійно-технічні училища.

Освітняні тісно співпрацюють з міською владою. Одним з пріоритетів є турбота про талановиту та обдаровану молодь, її творчий, інтелектуальний, духовний та фізичний розвиток.

Практика

Для підтримки і заохочення талановитої учнівської молоді щороку проводиться загальноміське свято до Міжнародного Дня захисту дітей. Одним із його заходів є відзначення високих досягнень учнів навчальних закладів Хмельника на обласних та загальноукраїнських предметних олімпіадах, спортивних змаганнях, мистецьких і технічних конкурсах. Ця ініціатива, започаткована міською владою у 2004 році, дістала активну підтримку вчителів, батьків, учнів і стала вдалим стартом в роботі з талановитою учнівською молоддю.

Тоді ж була розроблена та прийнята міською радою програма „Обдарована молодь” на 2005-

Міська програма підтримки обдарованої учнівської молоді

2008 роки та Положення про преміювання представників учнівської молоді. Враховуючи набутий досвід та дотримуючись наступності у роботі з молоддю, Хмельницька міська рада у 2008 році прийняла програму „Обдарованість” на 2008-2010 роки та Положення про преміювання обдарованих учнів та творчо налаштованих і працюючих педагогів міста.

На виконання цих програм щороку з міського бюджету виділяються кошти для преміювання талановитих дітей Хмельника, які здобувають призові місця на обласних та Всеукраїнських предметних олімпіадах, спортивних змаганнях, конкурсах.

Результати

Увага міської влади до обдарованої учнівської молоді значною мірою стимулювала школярів до вдосконалення своїх наукових та творчих здібностей. Яскравим підтвердженням цього є результати обласних предметних олімпіад. Школярі Хмельника постійно здобувають на них призові місця. Так за 2007-2008 роки було виграно два перших місця, два других та 13 третіх місць.

Окрім того, протягом кількох останніх років учні міських шкіл здобули призові місця у Всеукраїнських предметних олімпіадах:

- у 2007 році - II місце з української мови та III місце з біології;
- у 2008 році - II місце з української мови та II місце з географії.

Найвагоміших результатів досягла учениця школи № 4 Наталія Клімик. Вона стала чотириразовим переможцем обласних олімпіад та дворазовим призером Всеукраїнських олімпіад з української мови і за це була удостоєна честі занесення на міську Дошку Пошани.

ОСТРОГ

Передумови

Загальною тенденцією розвитку старшої школи є орієнтація на широку диференціацію, варіативність, багатопрофільність. Оскільки сьогодні в Україні велика увага приділяється вивченню і дослідженню історії рідного краю, важливою складовою концепції освіти молодого покоління стає поглиблене вивчення регіональної історії.

Рівненщина належить до Українського Полісся – унікального історико-етнографічного регіону слов'янського світу, який має самобутню своєрідну матеріальну і духовну культуру.

Нововведення

Місто Острог Рівненської області – „Волинські Афіни” – має багате історичне минуле. Тут діє Острозький історико-краєзнавчий заповідник. Окрім великої кількості пам'яток давнини, в місті збереглися традиції просвітництва. Про це свідчить, зокрема, відродження Національного Університету “Острозька Академія”, відкриття Острозької гімназії.

Сприяння міської влади, а також зацікавленість педагогічного, учнівського та батьківського

Інформація для контактів

Хмельницька міська рада
вул. Столярчука, 10

м. Хмельник,

Вінницька область, 22000

тел. 043388-225 16, факс 224 22

ел. пошта: miskrada_hm@ukr.net

Організація діяльності шкільного науково-краєзнавчого об'єднання старшокласників

колективів у розширенні знань науково-краєзнавчого напрямку, зумовили започаткування шкільного науково-краєзнавчого об'єднання старшокласників «Спадщина» при Острозькій гімназії.

Краєзнавство всебічно розвиває учнів, прищеплює їм уміння дивитися на світ очима дослідника. Навчання з використанням краєзнавчого матеріалу значно полегшує засвоєння учнями наукової термінології, сприяє вихованню патріотичних почуттів молоді, розширює їхній світогляд, розвиває пізнавальні інтереси, залучає до пошуково-дослідницької діяльності, формує інтелектуальні та практичні вміння.

Наукове об'єднання старшокласників «Спадщина» у Острозькій гімназії розпочало свою роботу у 2005 році, з моменту створення гімназії. До роботи в об'єднанні залучені гімназисти 8-11 класів, вчителі-предметники та місцеві науковці. Координує діяльність „Спадщини” відділ освіти міськвиконкому.

Мета організації наукового об'єднання – планомірне і поглиблене вивчення історії рідного краю. Педагоги прагнуть навчити учнів проводити наукові дослідження та здобувати практичні

навички роботи зі створення учнівських проєктів, їх систематизації, реалізації та пропаганди.

Щорічно вся робота наукового об'єднання складається з кількох етапів:

I етап – науково-теоретичний: попереднє вивчення тематичного матеріалу з історії міста Острога із залученням наукових працівників Національного університету «Острозька академія» та Острозького державного історико-краєзнавчого музею;

II етап – освітньо-пізнавальний: вибір теми дослідження учнями, їх самостійна робота із краєзнавчими архівними, документальними, етнографічними та іншими джерелами, корекція знань з боку керівника;

III етап – підсумково-пропагандистський: систематизація роботи; проведення розширених засідань об'єднання «Спадщина» із залученням широкого кола учнівської молоді та громадськості міста з метою пропаганди маловідомих, але яскравих сторінок місцевої історії.

Невід'ємною частиною роботи об'єднання «Спадщина» є співпраця з представниками української діаспори в Канаді, Польщі, Ізраїлі та Росії.

Результати

За наслідками роботи науково-краєзнавчого об'єднання створено музейну кімнату науково-творчої лабораторії «Спадщина». Вона постійно поповнюється речовими та писемними історичними джерелами: етнографічними зразками одягу, речами повсякденного вжитку, археологічними знахідками, архівними документами, фотодокументами, результатами краєзнавчих досліджень – науковими роботами та електронними презентаціями.

Учасники наукового об'єднання «Спадщина» є постійним переможцями та призерами міського та обласного етапів різноманітних краєзнавчих конкурсів, олімпіад Малої академії наук. За результатами 2007-2008 навчального року лише у обласних етапах здобуто п'ять призових місць.

Колективом «Спадщини» підготовлено вісім науково-теоретичних досліджень та створено відповідні електронні презентації: «Старшини Української народної республіки в долі міста Острога», «Голокост на Рівненщині та в Острозі», «Історія освітянських родин гімназії» тощо.

На базі творчої лабораторії «Спадщина» у 2007 році була проведена Всеукраїнська презентація «Нові дані про голокост на території Острожчини в

роки Другої світової війни» із залученням представників ізраїльської діаспори, місцевої громади та мас-медіа.

Щорічно учасники науково-краєзнавчого об'єднання старшокласників «Спадщина» беруть участь у традиційних острозьких краєзнавчих читаннях та різноманітних наукових конференціях на базі Національного університету «Острозька академія».

Головним успіхом роботи шкільного наукового товариства є зацікавленість дітей регіональними проблемами та утвердження духовно-моральних, патріотичних громадянських ідеалів, національних

світоглядних традицій у підростаючого покоління в сучасних реаліях життя.

Інформація для контактів

*Шилюк Мирослав Іванович,
головний спеціаліст відділу освіти
виконкому Острозької міської ради
проспект Незалежності, 85
м. Острог
Рівненська область, 35800
тел. 03654- 300 82, 238 88
ел. пошта: vid_osos@karo.net.ua*

ЕНЕРГОДАР

Передумови

Енергодар — молодіжне місто, 38 відсотків його населення – це молоді люди віком від 14 до 35 років. Молодь навчається в загальноосвітніх, професійних та вищих навчальних закладах, працює на Запорізькій АЕС, Запорізькій ТЕС та інших підприємствах міста. В Енергодарі створені та діють

Молодіжний парламент

понад 20 молодіжних громадських організацій, клубів, об'єднань, а молодь бере активну участь у чисельних міських заходах. Але всі ці організації працювали за окремими планами у різних сферах життя суспільства, не відповідали у повному обсязі потребам молоді. Для удосконалення місцевої молодіжної політики виникла необхідність координації дій всіх молодіжних об'єднань міста.

Нововведення

З метою забезпечення реалізації та постійного вдосконалення молодіжної політики в місті, узгодження дій виконавчих органів ради, підприємств, установ та громадських організацій наприкінці квітня 2007 року рішенням Енергодарської міської ради був створений координуючий та консультативно-дорадчий орган — Молодіжний парламент.

Головними завданнями Молодіжного парламенту визначено:

- вивчення, систематичний аналіз, прогнозування соціальних та морально-політичних процесів у молодіжному середовищі;
- визначення і обґрунтування напрямків молодіжної політики;
- внесення пропозицій до органів місцевого самоврядування та господарських органів щодо здійснення прав і свобод молоді;
- залучення молоді до участі у політичному, економічному та духовному становленні держави;
- сприяння діяльності органів виконавчої влади та здійснення громадського контролю щодо реалізації державної молодіжної політики;
- координація діяльності громадських молодіжних організацій стосовно реалізації молодіжної політики в місті та інше.

Молодіжний парламент розробляє та реалізовує молодіжні програми і заходи, сприяє розвитку молодіжного самоврядування на рівні загальноосвітніх та вищих навчальних закладів міста, забезпечує розвиток молодіжного та дитячого руху у місті.

Влітку 2008 року відкрито веб-сайт Молодіжного парламенту Енергодара (<http://en-mol.at.ua>), на одній із сторінок якого функціонує Молодіжна приймальня. На сайті також можна отримати різноманітну інформацію для молоді, ознайомитися з нормативно-правовою базою державної молодіжної політики; з подіями та заходами, які плануються провести в місті та які були проведені та інше.

На цей час Молодіжний парламент працює над розробкою програми моніторингу та оцінки діяльності органів виконавчої влади.

Результати

За доволі короткий час існування Молодіжний парламент став не черговою «паперовою» організацією, а масовою молодіжною структурою міста. Він об'єднав молодь різних вікових категорій, однодумців, сповнених енергії, цікавих задумів, віри у свої власні сили і бажання змінити своє життя на краще.

Завдяки діяльності Молодіжного парламенту відбулося об'єднання зусиль молодіжних громадських організацій та органів місцевого самоврядування у справі реалізації в місті державної молодіжної політики. Молодь міста приймає активну участь у всіх сферах життя нашого суспільства, зокрема у розробці Стратегії розвитку міста. Робота Молодіжного парламенту та Молодіжної приймальні сприяє вирішенню індивідуальних проблем мешканців міста, правовій освіті молоді, формуванню здорового способу життя у молодіжному середовищі, вихованню почуття патріотизму, підвищенню культурного та духовного рівня молоді.

Інформація для контактів

*Волобуєва Валентина Миколаївна,
начальник відділу у справах сім'ї та молоді
Енергодарської міської ради
вул. Курчатова, буд.11,
м. Енергодар, Запорізька область, 71504
тел./факс 06139-60 605*

*Бейнер Костянтин Сергійович,
в.о. голови Молодіжного парламенту
тел. 8-066-129 44 82
<http://www.en-mol.at.ua>*

ВІДЕНЬ, АВСТРІЯ

Передумови

У муніципалітеті Відня за роботу з молоддю відповідає Департамент освіти та позашкільної діяльності. Останніми роками його фахівці у співпраці з громадськими організаціями міста впровадили три молодіжні проекти, спрямовані на демонстрацію нових шляхів участі в демократичних процесах. Додатковим результатом цієї діяльності стало набуття працівниками муніципалітету усвідомлення політичної відповідальності за молоде покоління. Для молодих людей участь в проектах стала упередженням потенційних розчарувань та політичної апатії, допомогла перетворитися на свідомих та незалежних громадян.

Три проекти були організовані різними шляхами і мали на меті ознайомити молодь з різноманітними можливостями запровадження інновацій у демократичну систему управління.

Практика та результати

1. Підготовка пропозицій до місцевого законодавства

Запровадження Конвенції ООН про права дитини у Конституцію Австрії зумовило необхідність внесення змін у Віденський Акт захисту меншин. Для напрацювання відповідних пропозицій у муніципалітеті було створено спеціальну робочу групу на чолі з заступником мера, відповідальним за роботу з молоддю та дітьми. До її складу увійшли представники багатьох міських департаментів та недержавних

Міські проекти як засіб залучення молоді до демократичних процесів

організацій. Головне завдання цього проекту було надання можливості молодим людям самостійно висловити свої думки та пропозиції щодо міського законодавчого акту. Силами самих школярів у віденських школах було проведено промоційну кампанію та анкетування, яким охопили 63 тисячі учнів. Великий відсоток повернутих заповнених анкет засвідчив доволі високий рівень зацікавленості та відповідальності з боку шкільної молоді міста. Окрім того, вони самостійно вели діалоги з іншими зацікавленими групами, залученими в процес – батьківськими комітетами, представниками бізнесу, засобами масової інформації. В результаті були напрацьовані пропозиції з таких питань, як дитяча праця, молодіжна політика тощо. Проект реалізовувався протягом року і багато напрацьованих в його рамках ідей були впроваджені у новому Акті Відня, який було прийнято і нині він є діючим.

2. Шкільні парламенти

Забезпечення участі громадян у

демократичних процесах є зобов'язанням та довготерміною метою міської влади. Останнім часом в багатьох районах Відня було сформовано дитячі та молодіжні парламенти, метою яких є обговорення та розв'язання проблем, які чинять вплив на життя молодих людей. Напрацьовані матеріали передаються безпосередньо головам районів. Окрім того, звернення та пропозиції шкільних парламентів двічі на рік обговорюються на сесіях районних рад. Доповідають питання та координують виконання рішень молоді депутати районів. На сесії також запрошувались спеціалісти у відповідних сферах і представники молодіжних центрів та організацій. У термін не пізніше одного тижня проводяться зустрічі членів молодіжних парламентів з керівниками районів, на яких розглядається стан виконання рішень. Школярі отримали можливість висловлювати власні оцінки поліпшень або критикувати проведені роботи, подякувати за результати. Молоді районні депутати у свою чергу мають можливість безпосередньо перед цільовою аудиторією доповісти про подальші плани та напрями розвитку молодіжного руху. Отже, завдяки участі у такій діяльності молоді люди вчать на можливим шляхам, якими зацікавлені громадяни можуть впливати на законодавчий процес в місті. В ході реалізації проекту вони також дізналися і усвідомили, що не всі ідеї можуть бути успішно запроваджені. У такому випадку завдання місцевої влади – інформувати молодих людей та аргументовано пояснити причини відхилення пропозицій.

Створені в рамках проекту шкільні парламенти у районах Відня продовжують діяти. Тому фахівці вважають результати успішними, а їх вплив довготривалим.

3. Шкільні політики

Цей проект мав на меті створити та випробувати модель створення шкільних правил та норм за участі всіх зацікавлених сторін - школярів, батьків та вчителів. Для молодого покоління школи мали стати місцем пізнання що таке демократія і в той же час індикатором його демократичної усвідомленості. Проект діяв у всіх загальних обов'язкових та середніх школах Відня. Першим завданням в його рамках була підготовка, затвердження та впровадження норм щодо правил поведінки, прав і обов'язків школярів. Проект документу розроблявся за допомогою залучених експертів, але безпосередню участь брали й самі учні. Для організації процесу були підготовлені спеціальні навчальні модулі, які в подальшому можуть бути використані для програм післядипломної освіти вчителів.

Дуже важливим наслідком цього проекту є формування у школярів свідомої відповідальності за виконання шкільних правил, оскільки вони безпосередньо були долучені до їх розробки та затвердження. Відчуття причетності до прийняття рішень формує у молодих людей небайдужість до громадського життя та віру у можливість впливати на політичні процеси.

Термін проекту розрахований на п'ять років. Окрім міського Департаменту до його виконання залучені і шкільні парламенти, і молоді депутати.

*Підготовлено за матеріалами видання
„Кращі практики. Міське управління”,
здійсненого у рамках
спільної програми Міста Відень
та ООН HABITAT
<http://www.bestpractices.at>*

Зміст

Міське господарство

Миколаїв	
Абонентська служба - єдиний виконавець послуг із збору та вивозу сміття	3
Луцьк	
Реконструкція системи опалення в міській школі	4
Кременчук	
Створення управляючих компаній – перші кроки у реформуванні житлово-комунального господарства	7
Енергодар	
Запровадження енергозберігаючого обладнання в системи тепlopостачання	10
Надвірна	
Нові форми управління ЖКГ та запровадження відновлюваних джерел енергії	12
Трольхеттан, Швеція	
Використання біогазу для потреб громадського транспорту	13

Ефективне управління

Запоріжжя	
Облігації внутрішніх місцевих позик як інструмент залучення додаткових коштів в бюджет	15
Тернопіль	
Єдиний соціальний реєстр малозабезпечених сімей міста	16
Славутич	
Запровадження механізму мотивації до енергозбереження у бюджетних установах міста	17
Українка	
Впровадження електронної системи документообігу в роботу виконавчого комітету міської ради	19
Острог	
Інформаційні послуги для городян як запорука прозорості влади	21
Енергодар	
Стратегія розвитку міста як результат діалогу влади, громади і бізнесу	22
Фрайбург, Німеччина	
Планування міського бюджету за участі громади	24

Охорона здоров'я

Кременчук	
Міський пологовий будинок – „Лікарня доброзичлива до дитини”	26
Вознесенськ	
Реформа системи охорони здоров'я на місцевому рівні	28
Андерлехт, Бельгія	
„Автобус здоров'я”	30

Молодіжна політика

Хмельник	
Міська програма підтримки обдарованої учнівської молоді	32
Острог	
Організація діяльності шкільного науково-краєзнавчого об'єднання старшокласників	33
Енергодар	
Молодіжний парламент	35
Відень, Австрія с.	
Міські проекти як засіб залучення молоді до демократичних процесів	37

Асоціація міст України та громад

вул. Еспланадна, 4, к. 709, м. Київ, Україна, 01001

тел./факс (044) 287 0111, 287 7050, 287 5527

e mail: auc@rql.net.ua, <http://www.auc.org.ua>

Менеджер видання: М. Юрченко (margo@auc.org.ua)